

Generálny prokurátor SR Žilinka znemožnil politikmi nasadeného predsedu súdnej rady Mazáka. Poslal mu otvorený list a odkryl jeho korupčnosť, spolitizovanosť a neodbornosť

- CZ24 News | 28. listopadu 2021

SLOVENSKO: Maroš Žilinka: PÁN PREDSEDA SÚDNEJ RADY SR MAZÁK, KRITIKA MUSÍ BYŤ ZALOŽENÁ NA PRAVDE A FAKTOCH

Som presvedčený, že diskusia, výmena názorov, ale aj kritika na právne témy a výklad pozitívneho práva, sú potrebné. Musia však byť primárne vecné, objektívne a nie zavádzajúce ba až klamlivé, postrádajúce odbornosť, zvlášť ak názory ovplyvňujúce odbornú aj laickú verejnosť verejne vyslovuje osoba, ktorá stojí na čele ústavného orgánu – Súdnej rady Slovenskej republiky.

Je mi veľmi ľúto, že niektoré názory a tvrdenia prezentované predsedom Súdnej rady Slovenskej republiky Jánom Mazákom, týkajúce sa postavenia prokuratúry a oprávnení generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ktoré uviedol v rozhovore poskytnutom redaktorky denníka SME dňa 16. novembra 2021, kritérium objektívnosti a najmä odbornosti nielenže nespĺňajú, ale nemožno ich vnímať inak ako zavádzajúce.

Pretože mi záleží na objektívnom, vecnom a odbornom informovaní verejnosti o otázkach, ktoré prispievajú k formovaniu právneho vedomia občanov, rozhodol som sa na niektoré vyjadrenia predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky reagovať týmto verejným otvoreným listom, ktorý v plnom znení zverejňujem.

„Ústava priznáva prokuratúre postavenie osobitného ústavného orgánu právnej ochrany obdobne ako verejnému ochrancovi práv (ôsma hlava ústavy). **Neupravuje prokuratúru ako súčasť výkonnej moci** (v rámci šiestej hlavy). Pôsobnosť prokuratúry sa podľa čl. 149 ústavy neobmedzuje výlučne na ochranu záujmov štátu v trestnom konaní, ale zahŕňa aj ochranu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Prokuratúra je orgánom štátnej moci **nesúcim znaky ako orgánov výkonnej moci** (napríklad pri dozore nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy), **tak aj orgánov súdnej moci** (najmä vo vzťahu k oprávneniam v trestnom konaní). Z uvedených skutočností **vyplýva relatívne samostatné postavenie prokuratúry v ústavnom systéme Slovenskej republiky, v kontraste s koncepciou, ktorá chápe prokuratúru ako súčasť orgánov výkonnej moci podriadených vláde**. Zodpovedá tomu aj spôsob kreácie konkrétneho nositeľa funkcie generálneho prokurátora, ktorého podľa čl. 150 ústavy vymenúva a odvoláva prezident na návrh národnej rady.“

O nesprávnosti Vášho názoru o prokuratúre ako súčasti výkonnej moci svedčí aj vymedzenie pôsobnosti medzi zákonodarnou, výkonnou a súdnou mocou. Žiadna z uvedených moci **nemá** oprávnenie ukladať generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky, akým spôsobom má uplatňovať svoje zákonné oprávnenia, ani ako má postupovať v konkrétnej trestnej veci.

Zhrnúc, je nepochybné, že v Slovenskej republike prokuratúra na rozdiel od Českej republiky či Poľskej republiky, na ktoré poukazujete, **nie je súčasťou výkonnej moci**, ako to nesprávne tvrdíte.

Skôr, ako poukážem na nesprávnosť a odbornú neudržateľnosť Vašich tvrdení týkajúcich sa inštitútu zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, považujem za nutné opätovne zdôrazniť, že som osobne ako generálny prokurátor Slovenskej republiky v trestnej veci obvineného bývalého riaditeľa Slovenskej informačnej služby nekonal a ani nevydal žiadne rozhodnutie. V zastúpení generálneho prokurátora Slovenskej republiky konal a rozhodoval námestník generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Opomínajúc túto skutočnosť bolo aj formulovanie otázok zo strany redaktorky denníka SME nekorektné, sugestívne a neprofesionálne, vedené snahou o očiernenie osoby generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

V súvislosti so skutočnosťou, že sudca Špecializovaného trestného súdu odmietol obžalobu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, ktorú tento podal skôr, ako generálny prokurátor Slovenskej republiky rozhodol o návrhu na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, ste okrem iného uviedli, že „s určitosťou viem, že to, že generálny prokurátor nerozhodol o podnete na použitie § 363 Trestného poriadku, nemôže byť žiaden dôvod na odmietnutie obžaloby v žiadnom prípade, pretože nikto si neuvedomuje, že **to nie je návrh** na použitie tohto paragrafu.“

To je iba obyčajný podnet, o ktorom môže a nemusí rozhodnúť generálny prokurátor...“.

Niet absolútne žiadnej pochybnosti o tom, že Vaše vyjadrenia o „**podnete**“ či „**obyčajnom podnete**“, ktorý „**nie je návrhom**“ na použitie § 363 Trestného poriadku, o ktorom generálny prokurátor Slovenskej republiky „**môže a nemusí rozhodnúť**“, odporujú platnej právnej úprave danej Trestným poriadkom a nie sú pravdivé.

Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku „*Generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktorému predchádzalo, bol porušený zákon.*“

Podľa § 364 ods. 1 Trestného poriadku „*Návrh na postup podľa § 363 ods. 1 môžu podať do troch mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia*

- a) obvinený vo svoj prospech,*
- b) v prospech obvinenej osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie,*
- c) poškodený v neprospech obvinenej,*
- d) zúčastnená osoba.“*

Podľa § 364 ods. 2 Trestného poriadku „*Generálny prokurátor môže rozhodnúť podľa § 363 ods. 1 aj bez návrhu podľa odseku 1, a to v prospech alebo v neprospech obvinenej, pokiaľ nie je viazaný návrhom podaným podľa odseku 1.*“

Podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku „*Ak generálny prokurátor po preskúmaní veci na základe návrhu oprávnenej osoby uvedenej v § 364 ods. 1 nezistí dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia alebo ak uplynula lehota uvedená v § 364 ods. 1, upovedomí o tom osobu, ktorá návrh podala.*“

Podľa § 365 ods. 2 Trestného poriadku „*Ak návrh bol podaný neoprávnenou osobou, generálny prokurátor nie je povinný konať; o tom takú osobu upovedomí.*“

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku celkom nepochybne vyplýva, že generálny prokurátor Slovenskej republiky, ak nekoná z vlastnej iniciatívy (§ 364 ods. 2 Trestného poriadku), konať a rozhodovať podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku je oprávnený len na základe **návrhu** podaného oprávnenou osobou uvedenou v § 364 ods. 1 písm. a) až d) Trestného poriadku. Konať o návrhu nie je povinný, len ak návrh podala neoprávnená osoba (§ 365 ods. 2 Trestného poriadku), inak o návrhu je **povinný konať**.

Zákonodarca zároveň použitím slova „zruší“ v ustanovení § 363 ods. 1 Trestného poriadku výslovne uložil generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky bez akýchkoľvek výnimiek **povinnosť** zrušiť právoplatné rozhodnutie prokurátora

alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktorému predchádzalo, bol porušený zákon.

Zhrnúc, Vami uvedené tvrdenia o akomsi „podnete“ či „obyčajnom podnete“, ktoré „nie sú návrhom“ na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, o ktorom generálny prokurátor Slovenskej republiky „môže a nemusí rozhodnúť“, výslovne **odporujú platnej právnej úprave** a nie sú pravdivé. Generálny prokurátor Slovenskej republiky **je vždy povinný rozhodnúť** o včas podanom návrhu oprávnenej osoby, a to buď zrušením namietaného právoplatného uznesenia prokurátora alebo policajta, alebo upovedomením oprávnenej osoby o nezistení nezákonnosti v namietanom právoplatnom uznesení alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo.

Nenáležité a zavádzajúce je však aj Vaše tvrdenie, podľa ktorého „... generálny prokurátor (pozn. – ako orgán výkonnej moci) prvýkrát v histórii použil § 363 Trestného poriadku tak, že vlastne týmto rozhodnutím **negoval právne názory troch senátov Najvyššieho súdu a nahradil ich vlastným názorom** ...“.

Pri svojom konštatovaní zjavne opomínate právny názor vyslovený Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 29. júna 2021, sp. zn. I. ÚS 278/2021-49, keď v bode 62. uznesenia uviedol nasledovné:

*„Pokiaľ sťažovateľ najvyššiemu súdu vytýkal, že sa v napadnutom rozhodnutí nezaoberal nesprávnym (nezákonným) postupom vyšetrovateľa v rámci prípravného konania, ale aj konania pred začatím trestného stíhania týkajúceho sa predovšetkým spísania úradného záznamu o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchanie trestného činu, ktorý bol podkladom na začatie trestného stíhania „namiesto“ trestného oznámenia; oneskorenosti vznesenia obvinenia sťažovateľovi; rozdielného prístupu k páchatelom stíhaného trestného činu a pod., podľa názoru ústavného súdu **tieto sťažovateľom uvádzané námietky bez akýchkoľvek pochybností presahovali rámec prieskumnej povinnosti najvyššieho súdu v konaní, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o osobnej slobode sťažovateľa. Z ustanovení Trestného poriadku (§ 230 ods. 1) jednoznačne vyplýva, ktorý orgán verejnej moci vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní a práve tento orgán, teda prokurátor mal byť v prvom slede adresátom sťažovateľom predostretých námietok. Práve prokurátor je v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku oprávnený nesprávne – nezákonné postupy vyšetrovateľa korigovať. Ústavný súd zastáva názor, že nie je akceptovateľné vyžadovať od súdu rozhodujúceho v rámci prípravného konania o väzbe obvineného, aby v prípravnom konaní preberal právomoc dozor vykonávajúceho prokurátora a detailne skúmal zákonnosť postupu vyšetrovateľa v rámci prípravného konania a konania pred začatím trestného stíhania, pretože nie je zákonom zmocnený, aby v tomto štádiu trestného konania „naprával“ prípadné pochybenia vyšetrovateľa.“***

Z rovnakých východísk vychádzal aj právny názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2021, sp. zn. 2Tost 15/2021 (ale aj v ďalších rozhodnutiach tohto súdu), podľa ktorého „... úlohou súdov nie je v tomto štádiu trestného konania (pozn. – prípravného konania, rozhodovania o väzbe) s konečnou platnosťou hodnotiť vykonané dôkazy, závery z nich plynúce, **a ani ich zákonnosť**, či ich **použitelnosť**...“.

Paradoxne, tieto nespochybniteľné názory najvyššie súdne authority uviedli práve v rozhodnutiach, týkajúcich sa trestného stíhania obvineného bývalého riaditeľa Slovenskej informačnej služby.

Aj z citovaných rozhodnutí je zrejмый **zásadný rozdiel** v rozsahu skúmania zákonnosti vykonaného dokazovania súdom (ktorý nie je orgánom činným v trestnom konaní) v prípravnom konaní pri rozhodovaní o väzbe na jednej strane a generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ako pánom prípravného konania) v konaní o návrhoch na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, na strane druhej. Rozhodnutie súdu o väzbe v prípravnom konaní nie je rozhodnutím o vine a treste a také rozhodnutie ani neprejudikuje, je len vyjadrením záveru o existencii dôvodov na obmedzenie osobnej slobody obvineného, čomu zodpovedá aj rozsah a spôsob hodnotenia dôkazov a spôsobu ich získania. Rozhodnutie generálneho prokurátora Slovenskej republiky o zrušení nezákonného rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní (ktorým súd nie je) nijakým spôsobom nezasahuje do rozhodnutí súdov a ani ich nereviduje.

Napokon mi nedá nezareagovať aj na Vašu odpoveď na otázku redaktorky, „či to, ako si Maroš Žilinka vykladá tú 363 a ako ju používa, môže byť protiústavná“. Na túto otázku ste odpovedali „Áno. Doslova a do písmena.“ a ďalej „To nemôže byť v súlade s ústavou, aby orgán výkonnej moci, alebo orgán, ktorý patrí do výkonnej moci, revidoval súdne rozhodnutia...“.

Odhliadnuc od už spomenutého, vrátane toho, že som v trestnej veci, od ktorej odvodzujete svoje závery a odpoveď osobne nekonal a nerozhodoval, išlo o legitímne rozhodnutie orgánu, ktorý nie je súčasťou zákonodarnej, súdnej ani výkonnej moci, v súlade so zákonným zmocnením a zodpovednosťou za garantovanie zákonnosti prípravného konania a v prípade zistenia porušenia zákonnosti povinnosťou prijať opatrenia na jej odstránenie. Navyše, pri všetkej úcte k Vami zastávanej ústavnej funkcii, predseda Súdnej rady Slovenskej republiky nie je orgánom príslušným posudzovať a ani vyslovovať záver o súlade alebo nesúlade rozhodnutí generálneho prokurátora Slovenskej republiky s Ústavou Slovenskej republiky. A to ani napriek tomu, že ste v minulosti vykonávali funkciu predsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Takéto vyjadrenia nepovažujem za korektné a prispievajúce k budovaniu právneho vedomia občanov a ich úcty k právu.

Záverom si preto dovoľím uzavrieť, vážený pán predseda Súdnej rady Slovenskej republiky, že kritika je nesporne dôležitá a prínosná, avšak musí byť založená na pravde a faktoch.

S úctou

Vážený pán
Ján M a z á k
predseda Súdnej rady Slovenskej republiky
B r a t i s l a v a

ZDROJ: veci-verejne.sk/FB Maroš Žilinka